

24. prosince 2018, Štědrý den

Hospodin vyvedl Abrama ven a pravil: "Pohleď na nebe a sečti hvězdy, dokážeš-li je spočítat..." (Gn 15,5)

Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí... (Žalm 103,11)

Když spatřili hvězdu, zaradovali se velikou radostí. Vešli do domu a uviděli dítě... (Mt 2,10-11)

Píseň: 303 *Jak za starých dávných let*

Modlitba:

Pane Bože,

narodil ses jako dítě... Přišel jsi na svět jako člověk. Křehký, ohrožený, bezbranný. Chudý.

Ukazuješ nám pravou tvář sebe, Boha, ukazuješ nám pravou tvář člověka, takový by mohl být

člověk ideálně. I my se rodíme křehcí, zranitelní... Postupně vyrosteme, dospějeme, získáme... na

soběstačnosti, síle, moci... Ty, Pane Bože, stavíš o Vánocích některé naše hodnoty jakoby na hlavu.

A přitom bohorovnými - můžeme být chudobou, zranitelností, láskou.

Děkujeme, že se stáváš člověkem. Prosíme, dělej z nás více lidí tobě podobné.

Čtení: Mt 2,1-12 (Klanění mudrců)

Píseň: pěvecký sbor: *Raduj se všechno stvoření*

Text: Gn 15,1-6 (Abrahamova beznaděj)

Kázání

„Kdo bude dřív tamhle na rohu, Ellen?“ Desetiletá Annemarie si nadhodila koženou brašnu naditou učebnicemi, aby jí na zádech lépe seděla. „Připravená?“ Podívala se na svou nejlepší kamarádku.

Ellen se ušklíbla. „Ne,“ odpověděla se smíchem. „Dobře víš, že tě neporazím. Nemám tak dlouhé nohy. Nemůžeme prostě jít, jako normální lidi?“

Podsaditá Ellen byla pravý opak vytáhlé Annemarie....

Na křižovatku už zbýval jen kousíček. Celá udýchaná doběhla na roh a zvedla hlavu. Smích ji rázem přešel. U srdce ji bodlo leknutím.

„Halt!“ zavelel voják přísným hlasem. Tohle německé slovo znala a vždycky ji děsilo.

Slyšela ho už mockrát, jen ještě nikdy neplatilo jí. Ellen za jejími zády zpomalila a zastavila se.

...Annemarie strnule hleděla před sebe. Byli dva. To znamená dvě přilby, dva páry studených očí, které se na ni podmračeně upíraly, a čtyři vysoké nablýskané holínky pevně rozkročené na chodníku mezi ní a cestou k domovu. A znamenalo to také dvě pušky, které vojáci svírali v rukou. Ty pušky ji zaujaly ze všeho nejdřív. Teprve pak zvedla oči a podívala se na vojáka, který jí nařídil, aby zastavila.

„Proč utíkáte?“ zeptal se hrubým hlasem. Mluvil špatnou, lámanou dánštinou. Tři roky, pomyslela si Annemarie opovržlivě. Jsou v téhle zemi už tři roky, a přesto se nenaučili náš jazyk.

„Závodila jsem s kamarádkou,“ odpověděla zdvořile. „Ve škole máme každý pátek závody a já bych ráda vyhrála, tak jsem – Ztichla a nechala větu nedokončenou. Nemluv tolik, napomenula se v duchu. Prostě jim odpověz a basta. Ohlédla se za sebe. Ellen stála bez hnutí na chodníku jen pár kroků za ní....

Přečetla jsem kousek z knihy Lois Lowryové *Spočítej hvězdy*. (Příběh o Abrahamovi mi ji připomněl.) Dánsko, doba okupace. Přes 7000 Židů bylo před nacisty zachráněno přesunem do neutrálního Švédska. Za pomoci nesčetných pomocných rukou, odvážných lidí, nasazených životů.

Rodina Johansenových se dvěma děvčátky Annemarie a Kirsti si narychlo vzali k sobě jejich židovskou kamarádku Ellen Rosenovou. V noci, když udělali vojáci razii v bytě, strhla Annemarie Ellence z krku řetízek s židovskou hvězdou, schovala si ho na dlouho, aby se vojáci této "hvězdy",

holčičky Ellen, nedopočítali. Ellen a její rodiče se dostali v podpalubí rybářské lodi do Švédska. Jestli se Annemarie po válce s kamarádkou setkala, zůstává pro čtenáře "ve hvězdách".

...Je noc a několik lidí se chystá vyjít do přístavu k rybářské lodi a snad dojet bezpečně do Švédska. Ještě před odchodem přečte jeden z převaděčů začátek Žalmu 147 (kralicky):

Chvalte Hospodina, nebo dobré jest zpívati žalmy Bohu našemu, nebo rozkošné jest, a ozdobná jest chvála.

*Stavitel Jeruzaléma Hospodin, rozptýlený lid Izraelský shromáždí,
Kterýž uzdravuje skroušené srdcem, a uvazuje bolesti jejich,
Kterýž sčítá počet hvězd, a každé z nich ze jména povolává.*

Souvisí to s Abrahamem a Vánoce? S námi?

Vyprávíme na náboženství dětem na pokračování starozákonní příběhy, před Vánoce jsme skončili u Abrahama, jak počítal hvězdy.

Abraham uvěřil, opustil své jisté, vydal se na cestu, dostal slíbenou zemi, požehnání, ale přišel hladomor, se Sárrou kvůli tomu odešli do Egypta, tady Abraham zapřel, že Sára je jeho ženou..., návrat zpátky, Abraham má slíbené potomstvo, ale už jsou oba se Sárrou staří a nic. Kde je jaké požehnání, které mu Pán Bůh dal?

Víra není jistota, záruka. Nemáme jednu provzdu jasno, bez otázek, hledání... Nepůjde všechno snadno...

Víra, hvězdy a strach. Do toho zní neboj se. Nedaří se mi spočítat, kolikrát tohle slovo je v Bibli...
Neboj se, Abrahame. Neboj se, Marie. Neboj se, Josefe. Nebojte se, pastýři. Nebojte se, ženy u Ježíšova prázdného hrobu...

Hodně se báli ti, kteří pomáhali židům (v příběhu z Dánska, který jsem četla), i pro ně zní andělské, Boží: neboj se.

Abraham leží ve stanu, je noc, nemůže spát. Pane Bože, říkáš, abych se nebál. Možná to není strach, spíš smutek, rezignace, stáří, nespavost... Nechce se mi dál... To bude po mně dědit všechno ten můj správce?

Vyjdí ze stanu ven, Abrahame, ozve se Hospodin. Dobře slyší starý rezignovaný Abraham. Jak na to, abychom taky slyšeli? Očekáváme aspoň občas, že by Pán Bůh mohl promluvit? Někam nás zavolat, posunout, nějak napomenout, k něčemu vyzvat...? Jak být připraveni slyšet? Hospodin vyvedl Abrahama ven ze stanu.

Hospodin vyvádějí. Ze stanu skýtajícího jakous takous jistotu. (Když Hospodin vyvedl Izraelce z Egypta, také na poušti vzpomínali na ty plné egyptské hrnce.)

Abraham slyšel a poslechl, vstal a vyšel ze stanu. Do tmy a nejistoty noci.

Podívej se nahoru. Nedívej se do země ani do tmy kolem.

Pohleď na nebe a spočítej hvězdy.

Mudrci od východu byli zvyklí hledět na nebe, k něčemu, co nás přesahuje. Možná doufali, že někde za hvězdami je to tajemství vesmíru, hlubina bezpečnosti, ta Hvězda. Představují si, že to nebylo poprvé, co se podívali na (do) nebe. Znali hvězdy, už dlouho je studovali, sledovali. Chce to trpělivost, myslím. Až jednou uviděli tu královskou Hvězdu naděje. A vydali se na cestu. Trpělivosti, hledění nahoru a odhodlání k cestě se od mudrců můžeme o Vánocích učit.

Víra, hvězdy a strach.

Herodes nahání hrůzu, prolévá krev židovských dětí. Předjímka mnoha dalších hrůz. Útěk do Egypta. Židovské útky, hledání bezpečí, často marné. Nejen židovské útky, nejen dávné útky. Je hodně lidí na útěku před zlem, násilím.

Nebojte se - zní v Bibli znovu a znovu. Nebojte se, potřebuje slyšet Abraham, Marie, Josef, pastýři... "Neboj se" potřebují slyšet ne/stateční lidé všech dob i míst. Neboj se, budu s tebou. I když to nebude jednoduché. Nebylo - pro Abrahama, rodinu Ježíšovu, židy, křesťany... neboj se pomoci, neboj se být spolu/člověkem, neboj se stát za pravdou.

Neboj se - slovo, které smíme slyšet i o Vánocích. Není to chlácholení: všechno dobře dopadne. Spíš "neboj se, budu s tebou i v tom těžkém". Chvilí vyjdi ven ze stanu svých jistot, podívej se nahoru, ztichni, snaž se slyšet a rozumět.

Když vyjdeme ven, budeme se dívat nahoru... třeba nám dojde to, co zpíval žalmista: Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí... (Žalm 103,11) Nebe nad těmi, kdo se bojí Hospodina, není hrozivé, ale jsou na něm hvězdy naděje.

Děkujeme, Pane Bože.

Píseň: 304 *V tmách čekáme tvůj, Kriste, jas*

Ohlášky, sbírka

Píseň: Svítá 339 *Hvězda*

Přímluvná modlitba, Otče náš

Poslání: ...Když spatřili hvězdu, zaradovali se velikou radostí. Vešli do domu a uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary - zlato, kadidlo a myrhu. (Mt 2,9-11)

Požehnání: Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí... (Žalm 103,11)

Píseň: Svítá 338 *Tobě, Pane, dík*